

SEKTOR CHEMICZNY GENERUJE POKAZNĄ LICZBĘ INWESTYCJI I PROJEKTÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH, A TAKŻE PODLEGA CORAZ TO NOWSZYM ZAGROŻENIOM, WIĘC PRACY NA JEGO RZECZ NIE BRAKUJE

Kancelarie prawne ułatwiają życie branży chemicznej

Kancelarie prawne są nieodzownym partnerem przedsiębiorstw chemicznych. Sama chemia jest natomiast tym sektorem gospodarki, na którym ciąży być może największa presja legislacyjna. Bez współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami prawnymi funkcjonowanie w tym obszarze byłoby niemożliwe.

Jakiej pomocy w kancelariach szukają przedsiębiorstwa chemiczne?

Gdy Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police w 2016 r. poszukiwała partnera w zakresie bieżącej obsługi prawnej i doradztwa prawnego, to w przedstawionych przez siebie wymaganiach podała m.in. takie kwestie, jak codzienna obsługa spraw wynikających z własnej działalności, w szczególności zaś opracowywanie opinii prawnych. Oczekiwała także tworzenia i opiniowania projektów pism, umów, tak samo jak sprawdzania pod kątem formalno-prawnym posiadanej dokumentacji. Dodatkowo praca na rzecz Grupy Azoty Police miała się wiązać z uczestnictwem w negocjacjach warunków zawieranych przez nią umów lub prowadzenia samodzielnych negocjacji w oparciu o pełnomocnictwo. Jednocześnie spółka wymagała opinii, ekspertyz prawnych i tworzenia koncepcji o strategicznym dla siebie znaczeniu, jak również doradztwa w kwestiach dostosowania się do wymogów prawa europejskiego. Ostatnim aspektem miało być analizowanie prawne procesów inwestycyjnych oraz doradztwo w zakresie projektów

inwestycyjnych, wsparcie w przygotowaniu Grupy Azoty Police do przeprowadzenia transakcji o szczególnym dla niej znaczeniu, włączając w to transakcje nabywania oraz zbywania różnych aktywów.

Wszystko to stanowi paletę standardowych wymagań opisujących relacje między przedsiębiorstwem chemicznym a kancelarią prawną. W istocie jednak praca, jaką świadczą na rzecz spółek chemicznych kancelarie, jest daleko bardziej zaawansowana i odnosi się wprost do wspomagania konkurencyjności danej firmy na rynku międzynarodowym.

– Przyszły sukces firm chemicznych zależy od czynników wewnętrznych, czyli tego, czy dana firma jest konkurencyjna i ciągle się unowocześnia, a także od wielu czynników zewnętrznych. Zmieniające się ceny surowców na światowych rynkach czy wzrastające potęgi producentów rosyjskich i chińskich, czyli tzw. zmiany rynkowe, na które firmy z branży chemicznej muszą nieustannie reagować, w większości nie są od nich zależne. Jednak istnieją też takie elementy środowiska, na które firmy jak najbardziej mogą mieć wpływ. Bezpośrednie oddzia-

ływanie mają np. zmiany legislacyjne, które wpływają na rozwój branży chemicznej, a jednocześnie są czymś na co owa branża i jej poszczególne firmy – wbrew powszechnej opinii – mogą mieć niemały wpływ. Ciągły rozwój wymaga zatem pomocy prawnej w zakresie działalności na rynkach kapitałowych i doradztwa korporacyjnego. Prowadzenie szeroko zakrojonych działań związane jest ze stałym podejmowaniem decyzji biznesowych oraz zawieraniem kontraktów z innymi podmiotami, przy których szczególnie mocno wymagana jest profesjonalna obsługa prawna – wyjaśnia Tomasz Kaczyński, reprezentujący kancelarię Domański Zakrzewski Palinka.

Wątek ten rozwija Łukasz Wołk, adwokat, partner w Sektorze Energetyka, Surowce Naturalne i Przemysł Chemiczny z Kancelarii Kochański Zięba i Partnerzy.

– Współpraca przedsiębiorstw chemicznych z wyspecjalizowaną kancelarią prawną, posiadającą doświadczenie zarówno w kompleksowej obsłudze bieżącej działalności tego typu klientów, jak i w doradztwie prawnym w ramach specjalistycznych projektów branżowych, związanych z rozwo-

jem, czy też poszerzeniem działalności danego klienta, pozwala zawsze na zoptymalizowanie czasu pracy niezbędnego do sfinalizowania działań prawnych, a niejednokrotnie w ogóle wręcz warunkujących przystąpienie do realizacji pozostałych aspektów projektu – tłumaczy przedstawiciel Kancelarii Kochański, Zięba i Partnerzy.

Dobra współpraca redukuje koszty

Zarówno przedsiębiorstwa wypowiadające się o współpracy z zewnętrznymi prawnikami, jak i prawnicy podkreślają, że dobra kooperacja jest możliwa tylko wtedy, gdy istnieje efektywny kontakt pomiędzy obydwoma stronami. Pracownicy przedsiębiorstwa chemicznego zapewniają wtedy niezbędny wkład w zakresie wiedzy branżowej wykorzystywanej przez prawników w ramach realizacji poszczególnych procedur prawnych. Z kolei kompleksowa wiedza prawna i szerokie doświadczenie prawników może się wtedy przyczynić do zidentyfikowania praktycznie wszystkich kluczowych zagrożeń prawnych dla projektu chemicznego i to już w jego fazie początkowej, co przy sprawnej komunikacji pomiędzy zespołem kancelarii a zespołem klienta umożliwia wydajne zarządzanie ryzykiem w toku całej współpracy przy realizacji projektu. W ocenie Łukasza Wołka, adwokata z Kancelarii Kochański Zięba i Partnerzy, takie wykorzystanie efektu synergii w obsłudze prawnej bezpośrednio przekłada się na jej wysoką jakość, bez potrzeby generowania wysokich kosztów.

To, o czym mówi prawnik, niejako koresponduje z wiedzą wynikającą z opublikowanego w 2016 r. przez Komisję Europejską raportu poświęconego skumulowanym kosztom ponoszonym przez przemysł chemiczny w UE z tytułu ustawodawstwa chemicznego. Z dokumentu mogliśmy się dowiedzieć, że całe prawodawstwo odnoszące się wprost do przemysłu chemicznego kosztowało branżę w latach 2004-2014 aż 9,5 mld euro rocznie. Ta wielkość odpowiadała 2% wszystkich obrotów uzyskiwanych przez przedsiębiorstwa chemiczne oraz 12% generowanej przez nie wartości dodanej. Jednocześnie podkreślono, że średnio na europejskie firmy chemiczne oddziaływały kilkadziesiąt różnych aktów prawnych. Sprawne zarządzanie tą materią wprost determinuje zatem poziom konkurencyjności przedsiębiorstwa na arenie globalnej.

– To prawda. Przemysł chemiczny należy do stale rozwijających się dziedzin gospodarki, co wiąże się również z coraz większą liczbą aktów prawnych i szczegółowych

regulacji sektorowych, zarówno na płaszczyźnie krajowej, jak i europejskiej. Bez pomocy profesjonalnej kancelarii prawnej odnalezienie się przez przedsiębiorstwo w gąszczu regulacji – tych obowiązujących wszystkich przedsiębiorców, jak i tych odnoszących się stricte do wytwarzanego czy dystrybuowanego produktu – jest w dzisiejszych czasach praktycznie niemożliwe. Międzynarodowy charakter działalności większości podmiotów z branży chemicznej, a także dążenie do zdobycia nowych rynków w skali europejskiej i globalnej stawia liczne wyzwania w zakresie zapewnienia kompleksowego, a jednocześnie wyspecjalizowanego doradztwa prawnego. W naszej ocenie kancelarie butikowe specjalizujące się w obsłudze konkretnej branży, takie jak m.in. Kancelaria RGW, są dla sektora chemicznego idealnym partnerem w zakresie pomocy prawnej dostosowanej do indywidualnych potrzeb – tłumaczy Piotr R. Graczyk, współnik zarządzający w Kancelarii RGW Rociński Graczyk i Wspólnicy Adwokacka Spółka Jawna, która to od początku swojej działalności, czyli od 11 lat świadczy pomoc prawną na rzecz polskich i zagranicznych przedsiębiorców z branży chemicznej.

Nie bez znaczenia i nie ma co ukrywać, że jest inaczej, jest także fakt, że branża chemiczna jest sektorem niezwykle dochodowym, więc bogaty klient tym bardziej interesuje podmioty, które mogą na jego rzecz pracować. Sektor generuje także pokątną liczbę inwestycji i projektów badawczo-rozwojowych, a także podlega coraz to nowszym zagrożeniom, więc pracy na jego rzecz nie brakuje.

– Branża chemiczna jest prężnie rozwijającą się gałęzią polskiej gospodarki, a co za tym idzie firmy, które można zakwalifikować do tej kategorii przedsiębiorców stale rozwijają zakres swojej działalności, rozszerzając tym samym spektrum wytwarzanych przez siebie produktów. Takie działania często wiążą się z koniecznością rozbudowy lub stworzenia od podstaw własnych ośrodków badawczo-rozwojowych, jak również nawiązania współpracy z podmiotami trzecimi lub zaangażowania kapitałowego w start-upy. W tym aspekcie, niezwykle istotnym jest – najlepiej jeszcze przed rozpoczęciem stosownych badań – zabezpieczenie interesów przedsiębiorstw z branży chemicznej w zakresie ochrony sfery wynalazczości (praw własności intelektualnej, praw własności przemysłowych), tak aby w przyszłości, gdy efekty przeprowadzonych badań przełożą się na nowe pozycje produktowe w ofercie, nie występowały spory chociażby w zakresie praw

do zysku ze sprzedaży. Z drugiej strony, działalność w branży chemicznej, w każdym jej aspekcie, jest nierozdzielnie połączona z regulacjami z zakresu ochrony środowiska, w którym to obszarze np. nasza firma prawnicza zapewnia klientom kompleksową obsługę prawną w zakresie weryfikacji przestrzegania poszczególnych regulacji prawnych, jak również reprezentuje przedsiębiorców w postępowaniach przed poszczególnymi organami administracji rządowej albo samorządowej odpowiadającymi za dane obszary regulacji środowiskowych. W naszej ocenie sektor chemiczny w najbliższych latach będzie się w dalszym ciągu dynamicznie rozwijał, co spowoduje m.in. zwiększone zapotrzebowanie na usługi prawne w tej branży. Nie będą to tylko kwestie prawne powszechnie wiązane z branżą chemiczną, ale również m.in. regulacje z zakresu cyberbezpieczeństwa, czy też prawa międzynarodowego prywatnego, a także regulacje aspektów prawnych związanych z wykorzystaniem nanotechnologii przez naszych klientów – komentuje Tomasz Arabski, prawnik Sektora Energetyka, Surowce Naturalne i Przemysł Chemiczny z Kancelarii Kochański Zięba i Partnerzy.

Wielość kancelarii, czyli jest w czym wybierać

W naszym kraju rynek usług prawnych nakierowanych na przemysł chemiczny jest dość bogaty, o czym świadczy choćby chętnie i częste uczestnictwo przedstawicieli różnych kancelarii w wydarzeniach branżowych, w trakcie których zabierają głos jako eksperci. To zaś oznacza, że niemal każda kancelaria ma obszar szczególnego zainteresowania i własne atuty, którymi dzieli się z podmiotami tworzącymi rynek chemiczny.

– Jako przykład efektywnej współpracy przedsiębiorstw z branży chemicznej z naszą Kancelarią RGW wskazać mogą branżę środków ochrony roślin i nawozów. Doradztwo prawne rozpoczyna się na etapie planowania i rozwoju inwestycji, prowadzenia badań nad określoną substancją czynną, środkiem czy nawozem, a następnie obejmuje etap rejestracji produktu, ustalania etykiety i opakowania, zabezpieczenia praw własności przemysłowej i intelektualnej, przygotowania sieci dystrybucji, współpracy z innymi podmiotami, importu równoległego oraz całego szeregu powiązanych działań. Na każdym z wymienionych etapów konieczne jest sporządzanie analiz prawnych dotyczących różnych dziedzin prawa, projektowanie i negocjowanie umów,

kontakty z właściwymi urzędami, a niejednokrotnie również dochodzenie roszczeń lub obrona przed roszczeniami przeciwników na drodze sądowej – informuje Piotr R. Graczyk, współnik zarządzający w Kancelarii RGW.

Jak tłumaczy, z wieloletniej praktyki Kancelarii RGW w obsłudze podmiotów z szeroko pojętej branży chemicznej wynika, że oprócz doradztwa w zakresie spraw korporacyjnych, fuzji i przejęć, prawa własności intelektualnej czy kwestii regulacyjnych, coraz większe znaczenie odgrywa także prawo konkurencji, w tym prawo antymonopolowe oraz prawo zwalczania nieuczciwej konkurencji. Istnieje całe spektrum sytuacji, w których może dojść do wykorzystywania przewagi konkurencyjnej lub do działań, które kwalifikują się, jako czyny nieuczciwej konkurencji.

W ocenie Piotra R. Graczyka, w branży chemicznej rośnie świadomość w zakresie obrony przed antykonkurencyjnymi zachowaniami rynkowymi, co należy odczytywać jako pozytywny sygnał. Istotną rolę odgrywają również zagadnienia związane z ochroną tajemnicy przedsiębiorstwa i zapobieganiem jej wykorzystania przez konkurencyjne podmioty. Poufność know-how, informacji technicznych i technologicznych, danych dostawców i klientów jest bowiem, jak wiadomo, niezbędnym warunkiem utrzymania pozycji rynkowej. By to jednak sprawnie funkcjonowało, ważne jest przyjęcie odpowiednich procedur i zabezpieczeń prawnych przed nieuprawnionym ujawnieniem i wykorzystaniem poufnych informacji innym podmiotom z branży i na ten aspekt, jako jedną z własnych specjalizacji zwraca uwagę prawnik z Kancelarii RGW.

Kompetencje własnej kancelarii, które odnoszą się zwłaszcza do kwestii środowiskowych, uwypukla także Zbigniew Kozłowski, kierujący Departamentem Prawa Ochrony Środowiska w Kancelarii K&L Gates: – Nasza praktyka prawa ochrony środowiska była, jest i mamy taką nadzieję, że będzie obecna w sektorze chemicznym w szerokim spektrum zagadnień związanych z prowadzeniem tego rodzaju działalności gospodarczej. Przedsiębiorcom z sektora chemicznego doradzamy w wielu kwestiach, począwszy od energetyki, poprzez zagospodarowanie odpadów, a kończąc na gospodarce wodno-ściekowej. Szeroko pojęty sektor chemiczny to branża bardzo różnorodna, a przy tym za sprawą swojej specyfiki w wielu kwestiach silnie powiązana z zagadnieniami z zakresu ochrony środowiska. Mówimy tu nieraz o ogromnych za-

kładach posiadających własne elektrociepłownie, oczyszczalnie ścieków i składowiska odpadów, wytwarzających rocznie setki ton produktów w procesach podlegających dziesiątkom różnych regulacji, czyli od osławionego rozporządzenia REACH dotyczącego obrotu chemikaliami, a skończywszy na tzw. konkluzjach BAT regulujących emisje do środowiska – wyjaśnia Zbigniew Kozłowski z K&L Gates.

Zwraca on uwagę, iż ostatnie ze wspomnianych przez niego zagadnień, jakim są emisje do środowiska, jest szczególnie aktualne w kontekście niedawnych wydarzeń legislacyjnych na szczeblu unijnym. Ma to związek z opublikowaniem tzw. konkluzji BAT dla dużych instalacji spalania paliw. Zakłady chemiczne eksploatujące na swym terenie duże elektrociepłownie stoją przed koniecznością dostosowania się do radykalnie zaostrzających się norm w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza. Również przyjęte niedawno nowe Prawo wodne wciąż jeszcze w ocenie prawnika budzi wiele kontrowersji i wątpliwości praktycznych.

– Dwie wspomniane wyżej kwestie, to jest regulacje wodnoprawne oraz konkluzje BAT dla dużej energetyki, są doskonałym przykładem obszarów, w których wsparcie wysoko wykwalifikowanych doradców prawnych może przynieść przedsiębiorcom z branży chemicznej wymierne korzyści. Nie mówimy tutaj nawet o kwestii ewentualnego wsparcia w postępowaniach dotyczących uzyskiwania pozwoleń i decyzji koniecznych do uruchomienia zakładu, w których nieraz uczestniczą organizacje ekologiczne oraz osoby trzecie nieprzychylnie inwestycji i tylko rozważne czuwanie nad przebiegiem całego procesu gwarantuje uniknięcie wielomiesięcznych opóźnień. Mówimy o tym, że nasze doświadczenia wskazują, że sprawnie poprowadzony spór dotyczący opłat za korzystanie ze środowiska naliczonych z tytułu zrzutu ścieków do wód może przynieść wymierną korzyść w postaci zwrotu wielomilionowej nadpłaty opłaty. W kwestii zaś konkluzji BAT dla energetyki istnieją mechanizmy prawne pozwalające na uniknięcie kosztownych inwestycji w techniki ograniczające emisje do powietrza. Niemniej skorzystanie z tych złagodzeń wymaga opracowania stosownej argumentacji, które to zadanie najlepiej jest powierzyć doświadczonym zespołom doradców prawnych i technicznych – podkreśla Zbigniew Kozłowski, kierujący Departamentem Prawa Ochrony Środowiska w K&L Gates.

Ciekawą ofertą dysponuje również Kancelaria Kochański Zięba i Partnerzy. Oprócz typowego wsparcia prawnego w zakresie

wszystkich dziedzin prawa, umożliwia dostęp do usług z zakresu consultingu inwestycyjnego, świadczonego przez podmiot z nią powiązany, czyli spółkę Reach BFM.

– W zakresie poszczególnych aspektów prawa, powiązanych z działalnością przedsiębiorstw chemicznych, nasza firma oferuje m.in. skonstruowanie od podstaw lub weryfikację już istniejących regulacji wewnętrznych, zapewnianych naszym klientom „tarczę prawną” w zakresie ochrony praw własności przemysłowej. Na co dzień zajmujemy się również takimi zagadnieniami, jak doradztwo prawne w ramach negocjacji specjalistycznych umów na zakup; leasing urządzeń/technologii/półproduktów chemicznych – również tych stanowiących towary podwójnego zastosowania; weryfikacja regulacji wewnętrznych w zakresie wymogów bezpieczeństwa związanych m.in. z pracą przy środkach chemicznych; doradztwo prawne w ramach wszelkich postępowań będących następstwem ewentualnych wypadków przy pracy związanych ze środkami chemicznymi; doradztwo prawne i inwestycyjne w ramach nawiązania współpracy z zagranicznymi firmami chemicznymi, np. w ramach współpracy opartej na spółkach joint-venture; kompleksowa obsługa prawna w zakresie wszelkich aspektów związanych z regulacjami prawnymi z zakresu ochrony środowiska. Kancelaria bierze także aktywny udział w postępowaniach przed polskimi organami celno-skarbowymi, organami inspekcji ochrony środowiska, a także organami Unii Europejskiej w zakresie obrotu na terytorium UE substancjami zubożającymi warstwę ozonową oraz niektórymi fluorowanymi gazami cieplarnianymi – opowiada Bartosz Kosek, adwokat, starszy prawnik Praktyki Prawa Handlu i Dystrybucji z Kancelarii Kochański Zięba i Partnerzy.

Pytamy go jeszcze o to, jaką wartość dodaną zyskują przedsiębiorstwa chemiczne w ramach współpracy z wyspecjalizowanym zespołem reprezentującym kancelarię prawną.

– Ponieważ znaczna część spraw, w których biorą udział eksperci KZP w branży chemicznej ma charakter precedensowy, to współpraca z zespołem KZP daje przedsiębiorstwom chemicznym możliwość realnego kształtowania otoczenia prawnego rynku chemicznego i to zarówno w Polsce, jak i w UE. Wynik prowadzonych spraw jest często przyczynkiem do wzmoczonej debaty publicznej na temat określonych rozwiązań prawnych, ich zasadności i efektywności, która niejednokrotnie prowadzi do zmian w prawie. Jesteśmy w stałym kontakcie z kluczowymi uczestnikami rynku chemicznego

Marcin Wnukowski, partner, Squire Patton Boggs

Analizując to, na czym aktualnie polega współpraca kancelarii prawnych z przemysłem chemicznym, a także jak wygląda oferta kancelarii, mogę powiedzieć, że Squire Patton Boggs jest w stanie przedstawić kompleksową ofertę obsługi dla podmiotów przemysłu chemicznego. Przemysł ten jest jedną z najdynamiczniej rozwijających się branż polskiej gospodarki. Obserwujemy liczne transakcje w ramach sektora, tak w obrębie kraju, jak i transakcje transgraniczne. Polski sektor chemiczny napotyka również na swojej drodze coraz liczniejsze problemy natury regulacyjnej. Liczne akty legislacyjne, przyjmowane głównie na poziomie Unii Europejskiej, zwiększają obciążenia i koszty ponoszone przez branżę, a tym samym rzutują na jej konkurencyjność. Przykłady takich regulacji to m.in. pakiet legislacyjny dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, unijna strategia dla środowiska wolnego od toksyn, a także polityka klimatyczna UE.

Niezależnie od tego, sektor chemiczny boryka się z takimi samymi wyzwaniami, jakie napotykają inne branże.

Mając na względzie powyższe wyzwania, Squire Patton Boggs oferuje przemysłowi chemicznemu pełne wsparcie prawne, tak na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym w zakresie obsługi transakcji fuzji i przejęć, prawa konkurencji, doradztwa regulacyjnego, prawa pracy, a także finansowania. Dodatkowo jesteśmy w stanie zaoferować unikalne usługi naszej grupy do spraw polityki publicznej, która doradza klientom w zakresie planowanych zmian legislacyjnych w UE oraz metod zarządzania takimi zmianami.

Uważamy, że polscy przedsiębiorcy zbyt mało uwagi poświęcają na śledzenie pla-

nowanych inicjatyw legislacyjnych UE i ich skutków dla branży, tym samym działają reaktywnie i nie próbują zarządzać planowanymi zmianami z odpowiednim wyprzedzeniem. Utrudnia to podejmowanie działań mitygujących i naraża branżę na koszty zmian prawa, na które przemysł chemiczny nie jest gotów się zgodzić.

Proces legislacyjny UE pozostawia wiele miejsca na zgłaszanie przez branżę swoich komentarzy dotyczących skutków planowanych zmian, prezentowania raportów ekspertów oraz własnych propozycji zmian. Działania takie muszą być jednak podejmowane na odpowiednio wczesnym etapie. Jesteśmy w stanie zapewnić kompleksową obsługę w tym zakresie i spowodować, że głos polskiego przemysłu chemicznego będzie słyszany w Brukseli.

We współpracy z Polską Izbą Przemysłu Chemicznego organizujemy spotkania poświęcone europejskiej polityce publicznej. Uczestniczą w nich przedsiębiorcy zainteresowani przebiegiem prac legislacyjnych i ochroną własnych interesów na forum UE. Przeprowadzone przez nas rozmowy z przedstawicielami branży wskazują na potrzebę podjęcia profesjonalnych, usystematyzowanych, konsekwentnych i długofalowych działań w tej dziedzinie.

Pracujemy również nad spotkaniami mającymi na celu zapoznanie polskiego sektora chemicznego z możliwościami, jakie daje unijna polityka handlowa, m.in. w zakresie obrony przed dumpingiem, w zakresie cel, czy też w zakresie ryzyk, jakie wiążą się z sankcjami nakładanymi przez kraje lub struktury ponadnarodowe.

Nasza oferta dla przemysłu chemicznego obejmuje również optymalizację zobowią-

zań celnych. Przemysł chemiczny charakteryzuje się wysoką specjalizacją produkcji, co wiąże się także z importem rzadkich surowców produkcyjnych spoza UE.

Nasza kancelaria opracowała unikalny program optymalizacji należności celnych. W zależności od charakteru importu oferujemy możliwość perspektywicznego obniżenia należności celnych, jak również odzyskania części zapłaconych w latach ubiegłych cel. W szczególności naszą ofertę kierujemy do tych producentów sektora chemicznego, którzy importują do UE surowce trudno dostępne na rynku unijnym.

To, dlaczego przemysł chemiczny jest tak interesującym sektorem biznesowym, jeśli chodzi o zainteresowanie kancelarii prawnych bierze się z tego, o czym mówiłem. Jest on jedną z najbardziej dynamicznie rozwijających się branż polskiej gospodarki. Polscy przedsiębiorcy nie ograniczają się jedynie do terenu naszego kraju, lecz coraz częściej wychodzą, poprzez joint-ventures oraz przejęcia, na teren Unii Europejskiej lub USA.

Daje to olbrzymie szanse rozwojowe, lecz generuje także określone ryzyka, w tym prawne, o skali międzynarodowej. Tym samym otwiera się szerokie pole do współpracy pomiędzy przemysłem a profesjonalnymi doradcami, w tym doradcami prawnymi. Kolejnym czynnikiem stymulującym współpracę jest rosnąca innowacyjność sektora chemicznego. Nowe technologie i wynalazki powstają nie tylko w sektorze IT. Również sektor chemiczny może być generatorem takich zmian. Rodzi to naturalną konieczność ochrony tak wykreowanej własności intelektualnej, co jest kolejnym polem do wzajemnej współpracy.

w Polsce, w tym posiadamy doskonałe relacje robocze z organami administracji publicznej. Usługi prawne w dziedzinie energetyki, surowców naturalnych i przemysłu chemicznego stanowią obecnie jedne z najszybciej rozwijających się gałęzi gospodarki. Doradzamy klientom w sprawach związanych z rozwojem, finansowaniem, nabywaniem oraz sprzedażą szerokiej gamy aktywów infrastrukturalnych, wytwórczych, przesyłowych – podsumowuje Bartosz Kossek z Kancelarii Kocharński Zięba i Partnerzy.

Przyszłość w jasnych barwach

Wszyscy nasi rozmówcy jednogłośnie podkreślają, że w przyszłości pracy dla prawni-

ków specjalizujących się w zagadnieniach związanych z branżą chemiczną na pewno nie zabraknie.

– Sektor chemiczny jest jedną z najbardziej dynamicznych i nowoczesnych gałęzi przemysłu. Niezmiennym jest jednak także to, że chemia wciąż pozostaje jednym z sektorów najbardziej obciążonych regulacjami środowiskowymi. W związku z tym branża chemiczna długo jeszcze będzie budzić zainteresowanie doradców wyspecjalizowanych w zakresie ochrony środowiska i to zarówno jako jeden z motorów rozwoju gospodarczego, ale także jako przestrzeń do realizacji najciekawszych projektów w dziedzinie ochrony środowiska – przekonuje Zbigniew Kozłowski, kierujący Depar-

tamentem Prawa Ochrony Środowiska w K&L Gates.

– Współpraca przedsiębiorstw z branży chemicznej i kancelarii prawnych opiera się na swego rodzaju symbiozie. Uzyskanie profesjonalnej i specjalistycznej pomocy prawnej jest dla przedsiębiorcy warunkiem prawidłowego funkcjonowania w branży, natomiast dla kancelarii i zaangażowanych w sprawy prawników doradztwo dla przemysłu chemicznego stanowi interesujące wyzwanie zawodowe i pozwala na wykazanie się na wielu płaszczyznach prawa – dopowiada Piotr R. Graczyk, wspólnik zarządzający w Kancelarii RGW Roślowski Graczyk i Wspólnicy. ■

----- DOMINIK WÓJCICKI -----